

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2009 - 2013

rda TROMSØ

Fylkestingets vedtak

Troms fylkesting behandlet i sak 0055/10

“Nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2009 - 2013” - rullering av plan.

Fylkestinget gjorde følgende vedtak i saken:

Fylkestinget tar forslag til revidert “Nærings og utviklingsprogram Tromsø 2009-2013” til etterretning.

Utgiver:

Troms fylkeskommune, 9296 Tromsø.

Telefon 77 78 80 00. Telefax 77 78 80 01.

Internett: tromsfylke.no.

Grafisk produksjon: Troms fylkeskommune.

Trykk: Troms fylkeskommune, trykkeriet.

Forside: Morten Sand fra den norske delegasjonen intervjues av russisk TV i forbindelse med markedsføringen av “Sjakk-OL i Tromsø 2014” under sjakk-OL i Khanty-Mansyisk, Russland, sommeren 2010.

Foto: Jan Sigmund Berglund.

Bakside: Utbygging av Nordnorsk vitensenter i Tromsø. Foto: Stian Saur.

Innhold

1 Innledning	4
1.1 Grunnlag for beregning næringsrettede midler til regional utvikling.....	4
1.2 Utviklingstrekk og utfordringer	4
2 Mål med Nærings- og utviklingsprogram Tromsø	6
2.1 Føringer for bruken av de næringsrettede midlene til regional utvikling	6
2.2 Relevant planverk.....	8
3 Bedriftsrettede virkemidler	9
4 Økonomiske rammer og programområder.....	10
4.1 Transportstøtte	10
4.2 Programområder.....	10
5 Forvaltning	14
5.1 Klageadgang.....	15
5.2 Offentlighetsloven	15
5.3 Habilitet	15
5.4 Sekretariatet	15
6 Arbeidsform.....	16
7 Retningslinjer for søker	17
7.1 Prosjektgjennomføring.....	17
7.2 Programmet omfatter ikke.....	17
7.3 Kontaktinformasjon og adresser for søknad	17
8 Oversikt grunnlagsmateriale.....	18
Vedlegg 1 Næringer der ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift videreføres:	19

1 Innledning

ESA godkjente 19. juli 2006 regjeringens forslag om gjeninnføring av ordningen meddifferensiert arbeidsgiveravgift fra og med 1. januar 2007.

Dette innebærer at store deler av landet fikk gjeninnført ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift fra og med 2007, med den samme satsen som for 2003. Det er fremdeles noen områder som ikke har fått gjeninnført samme arbeidsgiveravgift nivå som i 2003. For disse områdene har

regjeringen videreført ordningen med næringsrettede midler til regional utvikling som en kompensasjon.

I Troms fylke gjelder dette Tromsø kommune¹. Næringsrettede midler til regional utvikling er prosjektmidler som skal gå til tiltak som kan gi varige, positive effekter for regionen og næringslivet.

1.1 Grunnlag for beregning næringsrettede midler til regional utvikling

Gjeninnføringen av differensiert arbeidsgiveravgift har noen tekniske endringer i forhold til 2003-ordningen. Fra 2007 beregnes den differensierte arbeidsgiveravgiften på grunnlag av hvor virksomheten er lokalisert, mot tidligere ordning der den ansattes bosted var avgjørende for sats. Endringen skyldes at ESA ikke lenger tillater at det gis støtte utenfor det geografiske virkeområdet for regional differensiert arbeidsgiveravgift.

Kommunal og statlig sektor blir fremdeles kompensert for økt arbeidsgiveravgift. På lik linje med tidligere er ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift blant annet videreført

for landbruk, fiskeri og produksjon av næringsmidler² (vedlegg 1).

Det er av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) gitt retningslinjer som er et ytre rammeverk for bruken av *de næringsrettede midlene til regional utvikling*.

Foreliggende dokument gir rammen for bruk av næringsrettede midler til regional utvikling. Programmet skisserer mål og avgrensninger knyttet til bruk av midlene. Dokumentet er et strategisk dokument for perioden 2009-2013. Programmet følges opp gjennom årlig program.

1.2 Utviklingstrekk og utfordringer³

Regjeringen og Stortinget har besluttet at Nordområdene skal være nasjonens hovedsatsingsområde i et langsiktig perspektiv. Som følge av dette skjer en sterk satsing og utbygging av offentlig finansierte kompetanseinstitusjoner med så vel nasjonale som internasjonale målsettinger. For Tromsø representerer dette betydelige muligheter og utfordringer i å utnytte denne satsingen til beste både for Norge og Nord-Norge. Dette i form av økt attraktivitet for etablering og videreutvikling av bedrifter, kompetanseinstitusjoner og forvaltningsorganer. I den forbindelse vil økt fokus på å oppnå internasjonal attraktivitet være av stor betydning.

I følge fylkesplanen for Troms 2010-2013 har Tromsø i kraft av sin størrelse og kompetansestyrke en forsterket mulighet til å være pådriver i det regionale utviklingsarbeidet, både for egen utvikling og for omlandet. Byens muligheter til å være drivkraft og aktiv samarbeidspart for utvikling i regionen styrkes ytterligere gjennom RDA-midlene. Byen har en klar betydning for utviklingen av omkringliggende områder i fylket. Samtidig er positiv utvikling i omlandskommunene en av forutsetningene for at det skjer vekst og utvikling i byene.

¹ Bedrifter i Tromsø har nå en arbeidsgiveravgift på 7,9 %, mens næringslivet i resten av Troms har fått tilbake avgiftssatsen fra 2003 på 5,1 % (med unntak av Nord-Troms). I likhet med Bodø, er arbeidsgiveravgiften redusert fra 2006-nivå, men det er en økning fra 2003 nivå på 2,8 %. Tromsø og Bodø får ikke videreført en fribeløpsordning da EØS-regelverket ikke tillater at bagatellstøtte gis i tillegg til en generell redusert sats.

² Jordbruk, jakt og viltstell, skogbruk og tjenester knyttet til skogbruk, fiske, fangst og fiskeoppdrett og tjenester knyttet til fiske, fangst og fiskeoppdrett, produksjon av næringsmidler og drikkevarer, agenturhandel og sjøtransport

³ Tallmaterialet er hentet fra www.ssb.no og PANDA våren 2009 slik de fremkommer i Fylkesplanen for Troms 2010-2013.

Tromsø er fylkets mest folkerike kommune med over 67.000 innbyggere. Dette utgjør om lag 42 % av de 155.000 innbyggerne i Troms. I perioden 2004-2009 har trenden fra tidligere tiår fortsatt med en markert økning i folketallet i Tromsø på 1,5 %. I Troms har økningen i samme periode vært på 0,4 %.

Tromsø og Troms har en høyere andel sysselsatte i offentlig sektor enn landet som helhet. Den offentlige sektoren har lave ledighetstall og et voksende sysselsettingsbehov, noe som innebærer at ledighetstallene vil forsette å være lave i de kommende år. Til tross for dette vil det i offentlig

Næringsstrukturen i Troms viser en langvarig nedgang i sysselsettingen i primærnæringene. Til tross for dette er det fortsatt fiskeri og oppdrett som er landsdelens viktigste steeksportnæringer. Andre næringer har imidlertid fått økt betydning. Kunnskapsbaserte næringer har en positiv utvikling og blir stadig viktigere. Opplevelsesbaserte næringer, som reiseliv, har over tid blitt viktigere for økonomien og sysselsettingen. Det er behov for betydelig kompetanseutvikling for å utnytte potensialene i vekstnæringer som marin bioteknologi, petroleum, maritim sektor, energi, reiseliv og E-helse/telemedisin/IKT til konkurransedyktige bedrifter og institusjoner på nasjonalt ledende nivå.

Det er nødvendig å gi næringslivet gode og forutsigbare rammebetingelser gjennom tilretteleggende tiltak og god infrastruktur. I tillegg må det støttes opp om lokale initiativ når det gjelder etablerere. Næringslivet må blant annet forberedes til å ta del i ringvirkningene fra funn av olje og gass i nord. Videre må det tilrettelegges for utviklingen av kunnskapsintensive næringer. Tromsø er det viktigste transportknutepunkt i Nord-Norge. Det må etableres en transportinfrastruktur og logistikk-knutepunkt som er koblet nært til eksisterende og nye næringsområder.

sektor oppleves som vanskelig å rekruttere faglært personale innenfor utdanning, helse, pleie og omsorg.

Det vil i fremtiden bli en utfordring å få kompetent arbeidskraft til regionen. Samtidig viser statistikken at det er de med lavest utdanning og de unge som rammes hardest av arbeidsledigheten. Aldersgruppen 19-24 år utgjør om lag ¼ av alle ledige i Troms. Den største ledighetsøkningen er blant de som bare har videregående skole, enten helt eller delvis fullført. Det er derfor viktig både å ha fokus på det økende frafallet i videregående skole og inspirere ungdom til å få kunnskap.

Næringslivet i Tromsø/Troms består av små og mellomstore bedrifter som i stor grad mangler ressurser til å involvere og utvikle seg i forhold til nye markeder og produkter. Det er viktig at Tromsø styrker sine komparative fortrinn innenfor ulike fagmiljøer for å fremme innovasjonsevnen. Forskning og utvikling (FoU), muligheten til høyere utdanning og tilrettelegging for regionalt forankret kompetanseutvikling er av betydning for vekst i regionen. Utfordringene er å få innsatsen innenfor FoU i regionen opp på et nasjonalt ledende nivå, samtidig som næringslivet deltar aktivt i FoU-arbeidet.

Arbeidsplasser er avgjørende for at folk skal bli boende i regionene. I dagens samfunn, med to-karrierfamilier og høyere utdanningsnivå i befolkningen, er utfordringen å skape attraktive arbeidsplasser med et godt fagmiljø. Tromsø har en høy andel av sysselsatte med høyere utdanning og er over gjennomsnittet for resten av landet. I tillegg til attraktive arbeidsplasser må Tromsø fremstå som en attraktiv bostedskommune og sentrum for innbyggerne, blant annet gjennom gode fritidstilbud.

2 Mål med Nærings- og utviklingsprogram Tromsø

Målsetningene for Nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2009-2013 er tredelt:

Mål 1: RDA-midlene skal benyttes til å bruke, beholde, videreutvikle de naturlige og kompetansemessige fortrinnene i Tromsø og Nord-Norge.

Mål 2: RDA-midlene skal bidra til at infrastrukturprosjekter blir realisert, for å utvikle Tromsø som regionalt knutepunkt.

Mål 3: RDA-midlene skal bidra til å øke attraktiviteten og troverdigheten for å utvikle Tromsø og den nordlige regionen til et attraktivt og godt sted å bo, besøke og å etablere seg i.

Samhandling med regjeringens nordområdestrategi vil være viktig i forhold til målene over.

Målgruppe:

Utgangspunktet er at midlene skal ha geografisk nedslagsfelt i områder som ikke får gjeninnført differensiert arbeidsavgift på 2003 nivå. Det er derfor i hovedsak institusjoner, grupper av bedrifter, enkeltbedrifter, FoU-miljøer og bransjeorganisasjoner, med prosjekter som gir økt vekstkraft og verdiskaping i Tromsøregionen, som kan søke om næringsrettede midler til regional utvikling.

Også søknader utenfra Tromsø kommune vil dermed kunne få støtte dersom de har positive næringsmessige effekter i Tromsø. Se også kapittel 2.1.1 og 2.1.2.

2.1 Føringer for bruken av de næringsrettede midlene til regional utvikling

I St.prp. nr 1 S (2009-2010) har Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) satt opp en helhetlig målstruktur for de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene.

Hovedmål:	Arbeidsmål:
1. Verdiskaping: Få mer ut av verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv.	1.1 Styrke næringsmiljø: Utvikle lokale og regionale næringsmiljøer og innovasjonssystem som gir bedre vilkår for innovasjonsbasert verdiskaping. 1.2 Videreutvikle etablerte bedrifter: Øke innovasjonsevnen og -taket i etablerte bedrifter. Innsatsen tilpasses regionale utfordringer. 1.3 Entreprenørskap: Øke omfanget av lønnsomme etableringer.
2. Rammebetingelser: Skape gode lokale og regionale rammebetingelser for næringsliv og folk.	2.1 Kompetanse: Styrke grunnlaget for kompetanseheving for folk i samfunns- og arbeidslivet. 2.2 Infrastruktur: Styrke den fysiske infrastrukturen og redusere avstandulempene i områder med få innbyggere og små markeder.
3. Attraktivitet: Utvikle attraktive regioner og sentrum for folk og næringsliv.	3.1 Tjenester: God tilgang på grunnleggende lokale tjenester til befolkningen i områder med få innbyggere og små markeder. 3.2 Stedsutvikling: Gjøre mindre sentra og små og mellomstore byer mer attraktive og aktuelle som bosted og som lokaliseringssted for bedrifter.

All bruk av RDA-midlene skal være i samsvar med Kommunal- og regionaldepartementets mål for bruken av distrikts- og regionalpolitiske virkemidler og være forankret i fylkesplanens mål og strategier.

Målet med midlene er å få til en bred næringsrettet innsats, med særlig vekt på å utvikle næringsliv og arbeidsplasser, i områder som ikke fikk gjennomført differensierte arbeidsgiver

avgift eller som fikk gjennomført ordningen med høyere sats enn før 2004. Midlene skal som hovedregel nyttes innenfor disse områdene med mindre det er konsensus hos partene om at de skal ha et annet geografisk nedslagsområde⁴.

Et viktig utgangspunkt for bruken av midlene er de utfordringer og behov næringslivet har gitt uttrykk for i planprosessarbeidet.

2.1.1 Prioriteringskriterier

Før støtte innvilges må det gjøres vurderinger omkring det aktuelle prosjektets:

- næringsmessige dimensjon
- regionale dimensjon

Dette skal følges opp gjennom informasjon til søkere, og søknadsskjema må gjenspeile dette.

Den regionale dimensjon er avgjørende for at Tromsø skal være en troverdig driver i nord. Dette betyr nødvendigvis ikke at prosjektenes geografiske x- og y-koordinater

ligger utenfor Tromsøs grenser, men mer at prosjektene har et næringsmessig større nedslagsfelt/ ringvirkninger enn Tromsø kommunes geografiske utstrekning.

Det er ønskelig å få gjennomført flere gode samarbeidsprosjekter, dvs prosjekter der flere aktører går sammen om å søke, og da gjerne der søkere utenfor Tromsøs kommunegrenser også er samarbeidspart. Initiativ til slike samarbeidsprosjekter kan tas fra flere hold, både fra programstyret og offentlige eller private aktører lokalisert i og utenfor Tromsø.

2.1.2 Samordning Næringsrettede RDA-midler (kapittel 551 post 61) med kapittel 551 post 60

Tromsø har som et relativt stort byområde i det distriktspolitiske virkemiddelområdet bedre forutsetninger for vekst enn landsdelen og fylket ellers. Med de utfordringer som landsdelen står overfor har regjeringen som mål å sikre at RDA-midlene i større grad enn i dag bør brukes med tanke på ringvirkninger i hele landsdelen. Bruken av midlene må også sees i sammenheng med regjeringen sin nordområdestrategi, og KRDs sitt arbeid for å øke landbasert verdiskapning rettet mot fysisk infrastruktur, kompetansebygging, næringsutvikling og øst-vest samarbeid.

For at RDA Tromsø skal ha større regionale virkninger må midlene i større grad komme hele fylket til gode. Et bidrag til dette er at næringsrettede utviklingsprosjekter

som geografisk kommer fra Tromsø kommune hovedsakelig søkes finansiert over RDA Tromsø. En slik finansieringsmodell avlaster rammen for regional utviklingsmidler som kan igjen nyttes i resten av fylket. RDA-midlene må samordnes med fylkeskommunens øvrige virkemidler og de virkemidlene som forvaltes av øvrige aktører. Jf for øvrig Regionalt utviklingsprogram for Troms 2010-2013, vedtatt i fylkestinget i juni 2010.

Dette vil sikre at ulike virkemidler bidrar til en helhetlig satsing og en økt effekt. Samtidig kan samordning utløse medfinansiering.

2.1.3 Føringer gjennom RDA-styrets tidligere disponeringer

Disponeringer gjort av programstyret for RDA vil begrense handlefriheten i programperioden. Spesielt vil RDA-styrets vedtak i sak 41/10 der det framgår at styret ønsker å avsette inntil 200 mill kr på budsjettområdet "Store regionale

prosjekt" til "Storstue" legge føringer framover. De budsjettmessige konsekvensene av en realisering av dette for vil måtte synliggjøres i de årlige handlingsplaner.

⁴ Tildelingsbrev fra KRD av 9.4.2010 s. 3

2 Mål med Nærings- og utviklingsprogram Tromsø

2.2 Relevant planverk

Den strategiske RDA-planen skal være i tråd med og bidra til å følge opp næringsrelaterte målsettinger som er nedfelt i Fylkesplan for Troms 2010-2013.

Fylkesplanen har 6 hovedmål:

- Troms fylke skal ha robuste og attraktive lokalsamfunn, der det er samspill mellom by og distrikt.
- Miljø- og klimapolitikken i Troms skal bidra til å sikre bærekraftig forvaltning og en klimavennlig samfunnsutvikling.
- Troms skal ha et utviklingsorientert, nyskapende og konkurransedyktig næringsliv med vekt på økt lokal verdiskaping og utvikling av nye arbeidsplasser i alle deler av fylket.
- Befolkningen i Troms skal sikres et aktivt og inkluderende kultur-, idretts- og friluftsliv med vekt på opplevelse, deltakelse og kvalitet.
- Troms fylkeskommune skal bidra til å heve det gjennomsnittlige utdanningsnivået og sikre relevant kompetanse i fylket.
- Kommunikasjoner og infrastruktur i Troms skal forvaltes og utvikles på en bærekraftig måte for å gi samfunns- og næringsliv gode vilkår for utvikling og markedstilgang.

Fylkesplanens hovedmål og delmål samsvarer på en god måte med de målsettinger som er framgår av Kommunal- og regionaldepartementers målstruktur.

Målene i fylkesplan er sammenfallende med Tromsø kommunes planverk, særlig uttalte mål innenfor næringsutvikling og rollen til Tromsø internasjonalt, nasjonalt og regionalt.

Disse syv utfordringene er hva kommunen ønsker å ha fokus på mot år 2018 (**kommuneplan** 2007-2018):

1. Videreutvikle kommunens rolle som nasjonalt senter for nordområdene, og som kompetansesenter med regionalt utviklingsansvar.
2. Bidra aktivt til å fremme nyskaping og utvikle et vekstkraftig næringsliv
3. Videreutvikle de fortrinn som ligger i kommunens tradisjon og egenart som åpen, inkluderende og raus.
4. Legge til rette for en fremtidsrettet miljøvennlig bystruktur.
5. Arbeide for at Tromsø skal være et robust samfunn som kan mestre uforutsette hendelser og situasjoner.
6. Sikre gode levekår og likeverdige tjenester til hele befolkningen.
7. Utvikle byområdet og sentrum med vekt på økt tilrettelegging for barn, der særlig trivsel og utfoldelse på barns premisser blir ivarettatt.

Regjeringens nordområdestrategi er i all hovedsak sammenfallende med mål og strategier i fylkesplan for Troms. Regjeringens nordområdestrategi har følgende syv hovedtema (byggesteiner):

1. Klima og miljø.
2. Overvåking, beredskap og sjøsikkerhet.
3. Petroleumsressursene og fornybare ressurser til havs.
4. Landbasert næringsutvikling.
5. Infrastruktur i nord.
6. Suverenitetshevdelse og samarbeid over grensene i nord.
7. Urfolks kultur og livsgrunnlag.

3 Bedriftsrettede virkemidler

De bedriftsrettede virkemidlene gjennom RDA-ordningen forvaltes av Innovasjon Norge. Dette er tiltak som kommer enkeltbedrifter eller grupper av bedrifter til gode.

Det legges til grunn at følgende forhold skal prioriteres ved bruken av de bedriftsrettede midlene:

- Bedrifter innen næringer der finanskrisen har gitt særlige utfordringer.
- Unge etablerere med særlig vekt på kvinner.
- Etableringer med særlig fokus på lokale fortrinn og vekstpotensiale.
- Bedrifter som kan tilby kompetansebaserte arbeidsplasser til unge voksne.

Næringsrettede utviklingsprosjekter i Tromsø kommune skal i hovedsak finansieres over RDA Tromsø. Dette innebærer at midler til bedriftsrettede prosjekter med søker som er lokalisert innenfor Tromsø kommune og som ellers i fylket vil finansieres over kap 551 post 60, kanaliseres over til kap 551 post 61.

Innenfor budsjettområde 2. *Bedriftsutvikling* vil dermed mål og strategier i *Regionalt utviklingsprogram for Troms* også være relevant for å forankre søknader med søker i Tromsø kommune. Dette i tillegg til føringer og relevante mål, programområder og strategier i *Nærings- og utviklingsprogram Tromsø*.

Fylkeskommunen utarbeider oppdragsbrev til Innovasjon Norge som definerer målgrupper, mål, strategi og innsatsområder for bruken av virkemidlene.

Støtteintensitet: reguleres av EØS-regelverket.

Bedriftsrettede prosjekter innenfor landbruk, fiskeri og produksjon av næringsmidler er ikke et prioritert område i programmet. På lik linje med tidligere vil ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift blant annet videreføres for landbruk, fiskeri og produksjon av næringsmidler, da næringsområdene ikke er regulert av EØS-avtalen (se vedlegg 1).

4 Økonomiske rammer og programområder

Nærings- og utviklingsprogram Tromsø omfatter følgende budsjettområder:

Budsjettområde	Andel av midler
1. Store regionale prosjekter	50 %
2. Bedriftsutvikling	30 %
3. Kompetanse- og forskningsprosjekter	20 %
Transportstøtte	
Sum	100 %

Fylkesrådet har totalt satt av 5 % til administrasjon av ordningen. Administrasjonskostnadene skal, ut fra behov, trekkes fra de aktuelle budsjettområdene. Når det gjelder de bedriftsrettede midlene er Innovasjon Norge operatør og dette reguleres etter egen avtale. Kompensasjon for kjøp

av tjeneste fra Innovasjon Norge dekkes innenfor avsatt ramme på inntil 7 % til bedriftsutvikling (budsjettområde 2).

Fordelingen på de ulike budsjettområdene er retningsgivende for fylkesrådet.

4.1 Transportstøtte

Transportstøtten fratrekkes den totale rammen før fordeling på budsjettområdene. I 2008 satt fylkesrådet av 5 millioner kroner til regional transportstøtte. ESA har godkjent de nasjonale retningslinjene for regional transportstøtte (ytte rammeverk). Det er utarbeidet egne forskrifter/retningslinjer innenfor de nasjonale retningslinjene.

Den regionale transportstøtteordningen har som formål å kompensere for konkurransemessige ulemper (merkostnad) som følger av lange transportavstander, vanskelige transportforhold og spredt bosetting i enkelte distrikter.

Transportstøtten gis som direkte bedriftsstøtte til bedrifter som ligger innenfor ordningens geografiske virkeområde.

4.2 Programområder

Nærings- og utviklingsprogram Tromsø har tre budsjettområder: *Store regionale prosjekter*, *Bedriftsutvikling* og *Kompetanse og forskningsprosjekter*. Innenfor disse tre budsjettområdene fordeles midlene på fire overordnede programområder som tar utgangspunkt i regionens utviklingstrekk og utfordringer:

1. FoU-basert næringsutvikling.
2. Infrastruktur.
3. Regionen som attraktivt bo- og etableringssted.
4. Tromsø som kompetansesenter for nordområdene.

Programområdene skal bidra til å gi varige positive effekter for næringslivet og regionen.

Programområde 1: FoU-basert næringsutvikling

Mål

Midlene skal bidra til et utviklingsorientert, nyskapende og konkurransedyktig næringsliv.

Programbeskrivelse

Programområdet skal støtte tiltak som bidrar til økt kommersialisering av forskningsresultater.

Det vil være fokus på prosjekter som bidrar til å øke nærheten mellom næringsrelevant forskning og bedriftene. Støtte til prosjekter som har industrielle og kommersielle målsetninger vil måtte behandles av Innovasjon Norge.

Det skal stimuleres til deltakelse fra forskningsmiljøene i Tromsø i nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer.

Det er en intensjon å styrke samhandlingen og den felles utviklingen mellom de identifiserte strategisk viktige næringsområdene. Ulike satsinger og strategiske områder skal sees i sammenheng. Det skal herunder satses på utvikling av klynger som baserer seg på eksisterende fortrinn og

styrker miljøene på områder hvor man kan bidra nasjonalt og internasjonalt. Klynger på tvers av ulike næringer som komplimenterer hverandre og der FoU-miljø, myndigheter og næringsliv samarbeider er særlig aktuell. Miljø med potensial til å bli Sentre for Forskningsdrevet Innovasjon skal styrkes.

Det er viktig med et internasjonalt fokus og aktive grep for å gjøre relevante kompetansemiljø interessant for Kina, USA, Russland og Europa og for å kunne samarbeide internasjonalt om strategiske utfordringer i Nordområdene.

Det er i den forbindelse spesielt viktig å gjøre Tromsø til en attraktiv møte- og etableringsarena.

Strategier

Strategi 1:

Opprettholde og øke de konkurransedyktige forsknings- og utviklingsmiljøene for å utnytte fortrinn, samt tilrettelegge for næringsutvikling der Nord-Norge har et potensial. Følgende satsingsområder er identifisert:

- Marin bioteknologi (bioprospektering)
- E-helse/telemedisin/IKT
- Marin sektor
- Petroleum
- Maritim sektor
- Energi
- Reiseliv

Overvåkning, beredskap og sikkerhet er både et fortrinn og en forutsetning for utviklingen på de nevnte områder over.

Strategi 2:

Koordinering, samarbeid og samfinansiering med Forskningsrådets nordområde satsinger og EUs forskningsprogram, herunder delfinansiering av SFI prosjekter.

Strategi 3:

Skape møteplasser for sterkere samarbeid og koordinering mellom næringsliv og FoU.

4 Økonomiske rammer og programområder

Programområde 2: Infrastruktur

Mål

Tromsø skal bli et infratrulturelt knutepunkt og med det bidra til gode vilkår for samfunns- og næringsliv i regionen.

Programbeskrivelse

Prosjekter aktuell for dette programområdet er investeringer eller forprosjekter for å utvikle Tromsø til et infrastruktur knutepunkt for transport, telekommunikasjon og næringsutvikling. Dette omfatter bredbåndsprosjekter, transportinfrastrukturtiltak og næringsrettet infrastruktur (næringsarealer, industrikaier og stedsutvikling).

Midlene kan ikke benyttes til å finansiere investeringer i ordinær drift og vedlikehold av statlige, fylkeskommunale eller kommunale ordinære driftsoppgaver eller lovpålagte oppgaver.

Strategier

Strategi 1:

Prosjekter som kan bidra til å utløse eller videreutvikle infrastrukturtiltak identifisert i nasjonale og regionale satsinger. Prosjektene må tilfredsstillende internasjonale standard og krav.

- Lufttransport
- Sjøtransport

- Havneutbygging
- Vegtransport
- Telekommunikasjon
- Intermodalitet

Strategi 2:

Bidra til utvikling og klargjøring av nærings- og industriareal av spesiell betydning.

Strategi 3:

Prosjekter som enten direkte eller indirekte skal utløse eller styrke satsinger med et internasjonalt potensial. Infrastrukturtiltak som gjør regionen i stand til å utnytte sine fortrinn og som kan stimulere til internasjonale etableringer med særlig fokus på fremtidige behov.

Programområde 3: Regionen som attraktivt bo- og etableringssted

Mål

Tromsø og regionen skal være attraktiv som turistmål og som bosteds- og etableringssted for innbyggerne og omland.

Programbeskrivelse

Tiltak som skal bevare og utvikle Tromsø sin attraktivitet for befolkning og næringsliv vil være aktuell for dette programområdet.

Prosjekter som legger til rette for etableringer som skal bidra til økt verdiskaping innenfor kulturnæringene er et prioritert satsingsområde.

Programområdet omfatter også tiltak for nordområdeprofilering og markedsføring av et område og tilrettelegging for utvikling av nye trivselstiltak.

Strategier

Strategi 1:

Løfte og videreutvikle de fortrinn regionen har innenfor kultur gjennom prosjekter som er nyskapende og på sikt kan legge grunnlaget for økt kommersialisering.

Strategi 2:

Sette i gang tiltak som gjør regionen klar til å delta i konkurranse om nasjonale og internasjonale idretts- og kulturarrangement.

Strategi 3:

Videreutvikle de fortrinn Tromsø har innen reiseliv for å medvirke til at Nord-Norge blir et attraktivt reiselivsmål.

Strategi 4:

Utvikle Tromsø for å bli en arktisk varm by.

Programområde 4: Tromsø som kompetansesenter for nordområdene

Mål

Tromsø skal utvikles som kompetansesenter, slik at landsdelen har det nødvendige ressursgrunnlag for å gripe nye næringsmuligheter.

Programbeskrivelse

Prosjekter relevant for dette programområdet skal være med å forsterke innsatsen i regjeringens nordområdesatsing. Programområdet må derfor sees i sammenheng med de øvrige satsinger nevnt i handlingsprogrammet.

Programområdet omfatter prosjekter som skal bidra til å utvikle kunnskap og kompetanse rettet inn mot fremtidig næringsstruktur og styrke næringslivets rammebetingelser.

Videre prosjekter som tilrettelegger for etablering av nasjonale og internasjonale aktører.

Prosjekter som skal bidra til økt samarbeid internasjonalt kan være aktuell for programområdet.

Strategier

Strategi 1:

Bidra til økt kulturforståelse overfor omverden og samarbeidsland

Strategi 2

Stimulere til grenseoverskridende næringsmessig samarbeid. Koordinering av tverrfaglige satsinger.

Strategi 3:

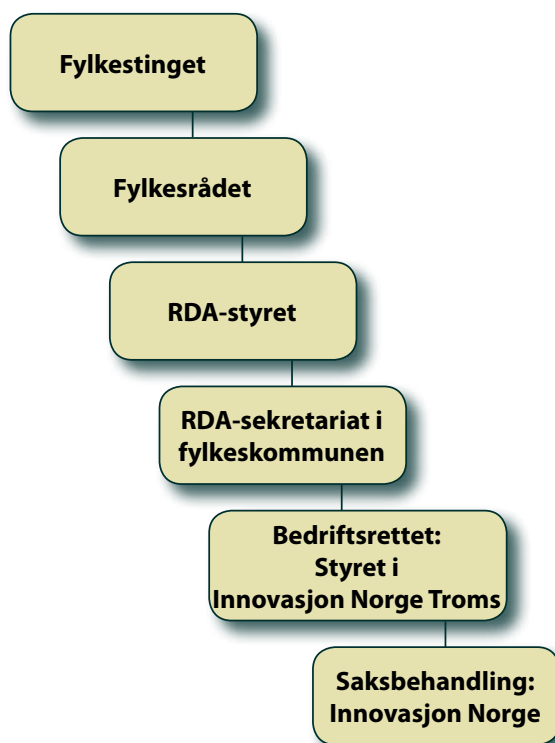
Tilrettelegge for deltakelse og påvirkning av utviklingen i nordområdene.

Strategi 4:

Tilrettelegge for næringslivets fremtidige rekrutteringsbehov.

5 Forvaltning

Nærings- og utviklingsprogrammet har følgende forvaltningsmodell:

Fylkesrådet oppnevnte i fylkesrådsmøtet den 24.02.2010 følgende representanter for RDA-styret for 2010-2011:

Medlemmer	Varamedlemmer
Leder: Arild Hausberg, ordfører Tromsø kommune	Gunhild Johansen, varaordfører Tromsø kommune
Nestleder: Grete Kristoffersen, Næringsforeningen i Tromsøregionen	Kay-Hugo Hanssen, Næringsforeningen i Tromsøregionen
Britt Hege Alvarstein, Tromsø kommune	Kristoffer Kanestrøm, Tromsø kommune
Kristina Torbergsen, Troms fylkeskommune	Pia Svensgaard, Troms fylkeskommune
Adrienne Ubeda, NHO Troms	Grete Wilsgaard, NHO Troms
Arne Eidsmo, NHO Troms	Knut Wilhelmsen, NHO Troms
Lasse Lønnum, Næringsforeningen i Tromsøregionen	Lisbeth Kåberg, Næringsforeningen i Tromsøregionen

RDA-styret utarbeider forslag til årlig handlingsplan som oversendes fylkeskommunen for behandling.

RDA-styret iverksetter det vedtatte handlingsprogram.

RDA-styret står fritt til å oppnevne arbeidsgrupper der det er hensiktsmessig.

Styret er et fylkeskommunalt organ og følger kommunelovens bestemmelser for slike herunder forvaltningsloven om saksbehandling og habilitet og offentlighetsloven. RDA-styrets funksjonstid følger den kommunale valgperiode.

5.1 Klageadgang

I de tilfeller RDA-styret fatter vedtak i bevilgningssaker har part(ene) adgang til å påklage vedtaket etter reglene i forvaltningslovens kap. 6. Klageinstans er fylkesrådet jf. forvaltningslovens § 28, 2. ledd. Klagesaker behandles av RDA-styret før den videresendes klageinstansen.

Klagefristen er 3 uker fra mottaksdato. Skriftlig klage sendes til RDA-styret og må være postlagt innen fristens utløp.

Fristen for mottakelsen av enkeltvedtaket må oppgis. Det er rom for å søke om forlenget klagefrist, men klage som er innkommet for sent kan avvises. Klagen skal være undertegnet, angi det vedtak som det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal begrunnes og nye opplysninger med betydning for klagen oppgis.

5.2 Offentlighetsloven

Utgangspunktet er at alle saker er offentlig dersom det ikke er gjort unntak i eller i medhold av lov.

Det er primært to områder som vil kunne begrunne avskjæring av innsyn, henholdsvis offentlighetsloven § 5 vedrørende interne saksdokumenter, og § 5 a vedrørende

opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. De samme hensyn vil gjelde for åpne og lukkede møter, dette medfører at deler av møter kan lukkes. Unntaksbestemmelsene antas å være mest aktuell i forbindelse med bedriftsrettede tiltak.

5.3 Habilitet

Omgivelsene skal føle seg trygge på at det foretas en uheldig vurdering i RDA-styret. Dersom representanter mener seg inhabil og ønsker fratreden foretas beslutning herom av RDA-styre.

I tilfeller der representantene kan oppfattes å sitte i en konkurransesituasjon kan det føre til inhabilitet.

Tilknytningsgraden må vurderes i hvert enkelt tilfelle. For øvrig skal direkte bedriftsrettede søknader behandles av styret i Innovasjon Norge.

Forvaltningslovens bestemmelser om habilitet gjelder for øvrig.

5.4 Sekretariatet

Sekretariatet ligger i fylkeskommunen og er teamorganisert. Sekretariatet er styrket med en stillingsressurs fra Tromsø kommune. Søknader som er bedriftsrettede sendes til og behandles av Innovasjon Norge Troms. Herav følger at behandlingen av søknadene skal følge Innovasjon Norges beslutningsstruktur.

6 Arbeidsform

RDA-styret har lagt opp til en todelt arbeidsform der styret for det første har intensjon om å være en igangsetter i forhold til nye prosjektideer, satsingsområder og latente prosjekter. For det andre skal styret fatte beslutninger i bevilgningssaker basert på en helhetlig strategisk plan.

Sekretariatet ivaretar informasjonen og kontakten med søkere.

Sekretariatet initierer og tilrettelegger for utviklingsprosesser og strategisk arbeid i gjennomføring av handlingsprogrammet.

Prosjektsøknader koordineres slik at disse treffer best mulig innenfor de ulike programsatsingene.

7 Retningslinjer for søker

Det stilles krav om at søknad må falle innenfor program-
mets satsingsområder. Tildeling av støtte og utbetaling av
sådan er regulert av reglement for økonomistyring i staten.

Prosjektene vil blant annet vurderes etter følgende kriterier:

- relevant bakgrunn/problemstilling
- samsvar mellom valgt utfordring og foreslåtte aktiviteter
- presise og realistiske mål/delmål/effekter som kan måles og etterprøves
- beskrivelse av organisering/styring
- metode for hvordan resultatene/effektene måles (indikatorer)
- strategi/metode for gjennomføring av prosjektet
- realistisk prosjektplan med milepæler og aktivitetsbeskrivelse
- kostnadsoverslag og finansieringsplan

Prosjekter vil for øvrig vurderes ut fra

- relevans og nyttepotensial i forhold til *Nærings- og utviklingsprogrammet*
- prosjektets kvalitet i forhold til en helhetsvurdering av punktene ovenfor
- synergieffekter med annen aktivitet

Innvilgede tilskudd utbetales etterskuddsvis i tråd med øko-
nomistyring for staten. Vilkår for utbetaling og oppfølging
vil være angitt i tildelingsbrev.

7.1 Prosjektgjennomføring

Prosjektene skal ha en prosjektplan som skal danne grunn-
lag for en milepælsrapportering av fremdrift, resultater og
økonomi og som grunnlag for utbetalingsplan.

Dersom det viser seg at prosjektgjennomføringen i vesentlig
grad avviker fra den fastlagte prosjektplan, kan RDA-styret
vedta at utbetalingene skal stanses, eller planen må endres.

7.2 Programmet omfatter ikke

- Midlene kan ikke brukes til ordinær drift av fyl-
keskommunale eller kommunale tjenester eller
tjenesteproduksjon, med unntak av eventuelle spesielle
forsøksordninger eller tilrettelegging for næringsareal
og lignende.
- Punkt over gjelder også i de tilfeller der private tilby-
dere og aktører har overtatt det operative ansvaret for
offentlige oppgaver.
- Bruken av midlene må skje innenfor de rammene som er
satt i regelverket om offentlig støtte etter EØS-avtalen.
- I utgangspunktet skal ikke midlene gå til direkte investe-
ring i egenkapital i bedrifter, unntaksvis i de tilfeller der
lån blir konvertert til aksjekapital.

7.3 Kontaktinformasjon og adresser for søknad

Bedriftsutvikling:

Innovasjon Norge Troms
PB 6304
9293 Tromsø

Kontaktperson: Terje Berntsen:
terje.berntsen@innovasjonnorge.no tlf: 77 60 61 08

Store regionale prosjekter/ store kompetanse- og forskningsprosjekter:

RDA-sekretariatet
Troms fylkeskommune
PB 6600
9296 Tromsø

E-post: rda-sekretariatet@tromsfylke.no
Nettside: rdatromso.no
Facebook: facebook.com/rda.tromso
Twitter: twitter.com/rda_tromso

Kontaktpersoner i Troms fylkeskommune

Camilla Bjørn: camilla.bjorn@tromsfylke.no tlf: 77 78 81 96

Håkon Dahlmo: hakon.dahlmo@tromsfylke.no tlf 77 78 81 83

Kontaktperson i Tromsø kommune:

Øyvind Rasmussen: oyvind.rasmussen@tromso.kommune.no tlf: 77 79 02 72

8 Oversikt grunnlagsmateriale

1. Tildelingsbrev 9.4.2010, 26.3.2009 og Retningslinjer kap 551 post 60 og 61
2. Fylkesplan for Troms 2010-2013
3. Regionalt utviklingsprogram for Troms 2010-2013
4. Kommuneplan 2007-2018
5. Utviklingsprogrammet 2013
6. Nye byggesteiner i nord – Neste trinn i regjeringens nordområdestrategi

Vedlegg 1:

Næringer der ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift videreføres:

01.1	Dyrking av jordbruks- og hagebruksvekster
01.2	Husdyrhold
01.3	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.4	Tjenester tilknyttet jordbruk og husdyrhold, unntatt veterinærtjenester. Beplantning og vedlikehold av hager og parkanlegg
01.5	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.01	Skogbruk
02.2	Tjenester tilknyttet skogbruk unntatt tømmermåling
05.01	Fiske og fangst
05.02	Fiskeoppdrett og klekkerier
15.1	Produksjon, bearbeiding og konservering av kjøtt og kjøttvarer
15.2	Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer
15.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
15.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
15.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
15.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelse produkter
15.7	Produksjon av fôr til husdyrhold
51.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
51.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker
51.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
51.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
51.381	Engroshandel med fisk og skalldyr
61.103	Innenriks sjøtransport, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
63.12	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer

Nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2009 – 2013

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan